

Tematika

Bevezetés

1. Általános gondolatok a történelemről. A történeti megismerés lehetőségei, elméleti kérdései.

A rendi Magyarország utolsó korszaka (1711–1848)

2. Magyar városfejlődés a 19. századig – az „alföldi út”
3. Hagyományos és átalakuló gazdaság
4. Az ország újjáépítése, a népeség változása a 18. században. Rendi társadalomból polgári társadalom

A polgári Magyarország korszaka (1848–1914/18)

5. Településhálózat átalakulása, az urbanizáció felgyorsulása, a századfordulós Budapest
6. Magyarország gazdasága a dualizmus korában
7. Népesedési viszonyok, „magyarosodás”. Átalakuló társadalom és az első világháború

Számonkérés

8. Az eddig megbeszélte témákból zárthelyi dolgozat.

Magyarország a két világháború közötti időszakban (1918–1939)

9. Trianon gazdasági és társadalmi következményei. A világgazdasági válság hatása Magyarországon
10. A két világháború közötti magyar társadalom és az értelmezés alternatívái (Erdei Ferenc, Szekfű Gyula és Weis István koncepciója)
11. Földkérdés, agrártársadalom
12. Városi elit, középosztály (zsidókérdés), munkások
13. Közoktatás, tanári és tanulói társadalom

Debrecen, 2016. szeptember 20.

Dr. Szilágyi Zsolt
egyetemi adjunktus

A szeminárium teljesítésének feltételei

A kurzus rendszeres látogatása, az alább megadott szakirodalom ismerete, befogadása, a zh eredményes megírása (8. héten). Továbbá a következő beadandók elkészítése a megjelölt határidőkre. **1.** A referátumként választott témához kapcsolódó bibliográfia összeállítása (4. hétre). **2.** A referátum tudományos közlés szabályai szerint elkészített kéziratának leadása (10. hétre). **3.** A referátumhoz készített prezentáció (MsPP vagy Prezi) összeállítása és leadása (11. hétre).

Kötelező irodalom

BÁCSKAI Vera: *Városok Magyarországon az iparosodás előtt*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ■ BENDA Gyula: *Zsellérből polgár – társadalmi változás egy dunántúli kisvárosban*. Keszthelyi társadalma, 1740–1849. (Sajtó alá rendezte és szerkesztette: Fenyves Katalin és Szijártó M. István.) L'Harmattan, Budapest, 2008. ■ ERDEI Ferenc: *A magyar társadalom*. Móricz Zsigmond Kollégium, Kolozsvár, 1945. ■ GYÁNI Gábor–KÖVÉR György: *Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig*. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ■ HONVÁRI János: *XX. századi magyar gazdaságtörténet*. Aula Kiadó, Budapest, 2006. ■ KATUS László: *A modern Magyarország születése. Magyarország története 1711–1914*. Egyetemi tankönyv. Pécsi Történettudományért Kulturális Egyesület, Pécs, 2010. (Második, javított kiadás.) ■ ROMSICS Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Osiris Kiadó, Budapest, 1999. ■ SZEKFŰ Gyula: *Három nemzedék és ami utána következik*. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1940. ■ WEIS István: *A mai magyar társadalom*. Magyar Szemle Társaság, Budapest, 1930.

Ajánlott irodalom

BARTA János, ifj.: *A tizennyolcadik század története*. Pannonica Kiadó, Budapest, 2000. (Magyar Századok) ■ BELUSZKY Pál: *Magyarország településföldrajza (általános rész)*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2003. ■ BELUSZKY Pál–GYŐRI Róbert: *Magyar városhálózat a 20. század elején*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2005. (Dialóg Campus Szakkönyvek) ■ BOTOS János: *A korona, pengő és forint inflációja*. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2006. ■ CSORBA László: *A tizenkilencedik század története*. Pannonica Kiadó, Budapest, 2000. (Magyar Századok.) ■ ERDEI Ferenc: *Futóhomok. A Duna–Tisza-köz földje és népe*. Athenaeum, Budapest, 1937. (Magyarország Felfedezése.) ■ ERDEI Ferenc: *A magyar társadalom a két háború között I. Valóság 19, 1976: 4, 23–53.* ■ ERDEI Ferenc: *A magyar társadalom a két háború között II. Valóság 19, 1976: 5, 36–58.* ■ GERGELY Jenő–IZSÁK Lajos: *A huszadik század története*. Pannonica Kiadó, Budapest, 2000. (Magyar Századok.) ■ GUNST Péter: *A magyar agrártársadalom 1919–1945 között*. In *A magyar társadalom a jobbágyság felszabadtításától napjainkig*. Szerk. Gunst Péter. Napvilág Kiadó, Budapest, 1998, 231–284. ■ GYÁNI Gábor: *Budapest – túl jön és rosszon. A nagyvárosi múlt mint tapasztalat*. Napvilág Kiadó, Budapest, 2008. ■ GYÁNI Gábor: *Család, háztartás és a városi cselédség*. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1983. ■ GYÁNI Gábor 2001. *Érvek a kettős struktúra elmélete ellen. Korall 3–4, Tavasz–Nyár, 221–231.* ■ GYÁNI Gábor: *Hétköznapi Budapest. Nagyvárosi élet a századfordulón*. Városháza, Budapest, 1995. (A város arcai) ■ GYURGYÁK János: *A zsidókérdés Magyarországon*. Politikai eszmétörténet. Osiris Kiadó, Budapest, 2001. ■ HANÁK Péter: *Társadalmi struktúrák a 19. századi Közép-Európában. Történelmi Szemle 39, 1997, 159–177.* ■ KARÁDY Viktor: *Zsidóság és társadalmi egyenlőtlenségek (1867–1945)*. Replika Kör, Budapest, 2000. ■ KERÉK Mihály: *A Magyar földkérdés*. MEFHOSZ, Budapest, 1939. ■ KAPOSZI Zoltán: *Magyarország gazdaságtörténete 1700–2000*. Változatlan utánnymás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2010. (Studia Oeconomica, Dialóg Campus Tankönyvek.) ■ KERÉK Mihály: *A magyar mezőgazdasági munkás táplálkozása*. In *Agrárszociológiai írások Magyarországon 1900–1945*. Szerk. Tóth Pál Péter, Kossuth Könyvkiadó, 1984, 388–399. ■ KÖVÉR György: *A tiszzaeszlári dráma. Társadalomtörténeti látószögek*. Osiris Kiadó, Budapest, 2011. ■ L. NAGY Zsuzsa: *A haszonból élő kispolgár. Kisiparosok és kiskereskedők a két világháború közötti Magyarországon*. Multiplex Media–Debrecen U. P., Debrecen, 1997. ■ LENGYEL György: *A multipozicionális gazdasági elit a két világháború között. Fejezetek egy történet-szociológiai kutatásból*. ELTE Szociológiai és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 1993. (Történeti elitkutatások. Historical Elite Research) ■ LENGYEL György: *Vállalkozók, Bankárok, kereskedők. A magyar gazdasági elit a 19. században és a 20. század első felében*. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1989. ■ ORMOS Mária: *A gazdasági világválság magyar visszhangja (1929–1936)*. PolgART, Budapest, 2004. ■ TIMÁR Lajos: *A gazdaság térszerkezete és a városhálózat néhány sajátossága a két világháború közötti Magyarországon*. MTA RKK, Pécs, 1986. ■ TIMÁR Lajos: *Vidéki városiak. Debrecen társadalma 1920–1944*. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1993. (Mikrotörténelem, 6.) ■ TIMÁR Lajos: *Az alföldi és a dunántúli városok szociális arculata a két világháború között*. In *Kárpát-medence: Települések, tájak, régiók, térstruktúrák. Emlékkönyv Beluszky Pál 70. születésnapja alkalmából*. Szerk. GYŐRI Róbert, HAJDÚ Zoltán. Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja. Dialóg Campus Kiadó. Pécs–Budapest, 2006, 42–55.